



Sajtó és Tájékoztatás

Az Európai Unió Bírósága
6/22. sz. SAJTÓKÖZLEMÉNY
Luxembourg, 2022. január 18.

A C-261/20. sz. ügyben hozott ítélet
Thelen Technopark Berlin

Noha a Bíróság már megállapította, hogy az építészek és mérnökök által nyújtott szolgáltatásokért fizetendő tiszteletdíjak legalacsonyabb összegét meghatározó német szabályozás (HOAI) ellentétes a szolgáltatási irányelvvel, a magánszemélyek közötti jogvitában eljáró nemzeti bíróság nem köteles kizárólag az uniós jog alapján mellőzni e német szabályozás alkalmazását

Ez azonban nem érinti egyrészt azt a lehetőséget, hogy e bíróság az említett szabályozás ilyen jogvitában történő alkalmazását a belső jog alapján mellőzze, másrészt a nemzeti jog uniós joggal való összeegyeztethetlensége következtében sérelmet szenvedett fél azon lehetőségét, hogy az ebből eredő kárának a német állam általi megtérítését kérje

2016-ban a Thelen, egy ingatlantársaság és MN mérnök mérnöki szolgáltatások nyújtására vonatkozó szerződést kötött, amelynek keretében ez utóbbi kötelezettséget vállalt arra, hogy a Verordnung über die Honorare für Architekten-und Ingenieurleistungen (Honorarordnung für Architekten und Ingenieure – HOAI) (az építészek és mérnökök munkadíjáról szóló, 2013. július 10-i német kormányrendelet; a továbbiakban: HOAI) által meghatározott bizonyos szolgáltatásokat teljesít 55 025 euró összegű általánymunkadíj megfizetése ellenében.

Egy évvel később MN felmondta e szerződést, és a teljesített szolgáltatásokat egy végső számlában számlázta ki. A HOAI azon rendelkezésére¹ hivatkozva, amely előírja, a szolgáltató az adott szolgáltatásért legalább a nemzeti jogban meghatározott legalacsonyabb díjtétellel azonos díjazásra jogosult, és figyelembe véve a már teljesített átutalásokat, MN keresetet nyújtott be a 102 934,59 euró fennmaradó összeg, azaz a felek által a szerződésben meghatározottnál magasabb összeg megfizetése iránt.

Mivel a Thelen első- és másodfokon részben peresztes lett, felülvizsgálati kérelmet nyújtott be a Bundesgerichtshofhoz (szövetségi legfelsőbb bíróság, Németország), amely a jelen ügyben a kérdést előterjesztő bíróság. Előzetes döntéshozatal iránti kérelmében a fenti bíróság emlékeztet arra, hogy a Bíróság korábban már megállapította² a HOAI fenti rendelkezésének a 2006/123 irányelv azon rendelkezésével való összeegyeztethetlenségét, amely lényegében megtiltja a tagállamok számára, hogy olyan követelményeket tartsanak fenn, amelyek valamely tevékenység gyakorlását a legalacsonyabb és/vagy a legmagasabb díjtételek szolgáltató általi betartásától teszik függővé, amennyiben e követelmények nem felelnek meg a hátrányos megkülönböztetés tilalma, a szükségesség és az arányosság együttes feltételeinek³. E bíróság tehát úgy határozott, hogy a Bírósághoz fordul azzal a kérdéssel, hogy a nemzeti bíróságnak egy magánszemély másik

¹ E rendelet 7. §-a – egyes kivételektől eltekintve – kötelezővé teszi az e §-ban említett, az építészek és mérnökök tervezési és felügyeleti szolgáltatásaira vonatkozó díjszabásban megállapított legalacsonyabb díjtételeket, és az építészekkel vagy mérnökökkel kötött szerződésekben foglalt, a legalacsonyabb díjtételeket el nem érő munkadíjakat előíró megállapodásokat érvénytelennek nyilvánítja.

² 2019. július 4-i Bizottság kontra Németország ítélet ([C-377/17](#), EU:C:2019:562); 2020. február 6-i hapeg dresden végzés ([C-137/18](#), nem tették közzé, EU:C:2020:84).

³ A belső piaci szolgáltatásokról szóló, 2006. december 12-i 2006/123/EK európai parlamenti és tanácsi irányelv (HL 2006. L 376., 36. o.; helyesbítés: HL 2014. L 287., 33. o.; a továbbiakban: szolgáltatási irányelv) 15. cikkének (1) bekezdéséről, 15. cikke (2) bekezdésének g) pontjáról és 15. cikkének (3) bekezdéséről van szó. Konkrétan, e rendelkezés szerint a tagállamoknak meg kell vizsgálniuk, hogy a jogrendszerük előír-e olyan követelményeket, amelyek valamely tevékenység gyakorlását a legalacsonyabb és/vagy a legmagasabb díjtételek szolgáltató általi betartásától teszik függővé, és biztosítaniuk kell, hogy e követelmények megfeleljenek a hátrányos megkülönböztetés tilalmának, a szükségesség és az arányosság feltételeinek.

magánszemély ellen indított keresete megalapozottságának vizsgálata során mellőznie kell-e a kereseti követelés alapjául szolgáló nemzeti rendelkezés alkalmazását, amennyiben e rendelkezés valamely irányelvvel – a jelen esetben a szolgáltatási irányelvvel – ellentétes. E tekintetben az említett bíróság megjegyzi, hogy a jelen ügyben nem lehet a HOAI-t a szolgáltatási irányelvvel összhangban értelmezni.

A Bíróság álláspontja

Ítéletében a nagytanácsban eljáró Bíróság kimondta, hogy **a kizárólag magánszemélyek közötti jogvitában eljáró nemzeti bíróság nem köteles kizárólag az uniós jog alapján mellőzni az olyan nemzeti szabályozás alkalmazását, amely a szolgáltatási irányelv 15. cikkének (1) bekezdését, 15. cikke (2) bekezdésének g) pontját és 15. cikkének (3) bekezdését megsértve megállapítja az építészek és mérnökök által nyújtott szolgáltatásokért fizetendő munkadíjak legalacsonyabb összegét, és az e szabályozástól eltérő megállapodásokat érvénytelenné teszi.**

Kétségtelen, hogy az uniós jog elsőbbségének elve a tagállamok valamennyi szervét arra kötelezi, hogy biztosítsák a különböző uniós jogi normák teljes érvényesülését. Ezenkívül, amennyiben a nemzeti szabályozásnak az uniós joggal összhangban álló értelmezése nem lehetséges, ugyanezen elv megköveteli, hogy az ezen jog rendelkezéseit hatáskörének keretei között alkalmazni hivatott nemzeti bíróság biztosítsa azok teljes érvényesülését, szükség esetén – saját hatáskörénél fogva – mellőzve a nemzeti jogszabályok uniós joggal ellentétes, akár utólagosan elfogadott rendelkezéseinek alkalmazását, anélkül hogy kérelmeznie kellene azok jogalkotói vagy bármilyen egyéb alkotmányos úton történő előzetes megsemmisítését, vagy azt be kellene várnia.

Mindazonáltal, **a nemzeti bíróság nem köteles kizárólag az uniós jog alapján mellőzni nemzeti jogának az uniós jog valamely rendelkezésével ellentétes rendelkezésének alkalmazását, ha az utóbbi rendelkezés nem bír közvetlen hatállyal. Ez azonban nem érinti az e bíróság, valamint valamennyi illetékes nemzeti közigazgatási hatóság számára nyitva álló azon lehetőségét, hogy a belső jognak az ilyen hatállyal nem rendelkező uniós jogi rendelkezéssel ellentétes bármely rendelkezésének alkalmazását a belső jog alapján mellőzze.**

A jelen ügyben a Bíróság emlékeztetett arra, hogy a saját ítélezési gyakorlata szerint a szolgáltatási irányelv 15. cikkének (1) bekezdése közvetlen hatállyal bírhat, mivel e rendelkezés kellően egyértelmű, pontos és feltétel nélküli. Ugyanakkor a jelen ügyben e rendelkezésre magánfelek közötti jogvitában, az azzal ellentétes nemzeti s mellőzése érdekében hivatkoztak. Konkrétan, az alapeljárásban a szolgáltatási irányelv 15. cikke (1) bekezdésének alkalmazása megfosztja MN-t attól a jogától, hogy a szóban forgó nemzeti szabályozásban előírt legalacsonyabb összegnek megfelelő munkadíjat követelje. Márpedig a Bíróság ítélezési gyakorlata kizárja, hogy e rendelkezésnek magánszemélyek közötti ilyen jogvita keretében ilyen hatályt tulajdonítsanak.

A Bíróság hozzáteszi, hogy az EUMSZ 260. cikk (1) bekezdése értelmében, ha a Bíróság megállapítja, hogy egy tagállam nem teljesítette valamely kötelezettségét, az adott államnak meg kell tennie a Bíróság ítéletében foglaltak teljesítéséhez szükséges intézkedéseket, az illetékes nemzeti bíróságoknak és közigazgatási hatóságoknak pedig meg kell tenniük minden intézkedést az uniós jog teljes érvényesülésének elősegítése érdekében, és így adott esetben mellőzniük kell az uniós joggal ellentétes nemzeti rendelkezések alkalmazását. Mindazonáltal **az ilyen kötelezettségszegést megállapító ítéletek célja mindenekelőtt a tagállamok kötelezettségeinek megszegése esetén fennálló tagállami kötelezettségek meghatározása, nem pedig az, hogy magánszemélyeket jogokkal ruházzanak fel. Így az említett bíróságok vagy hatóságok kizárólag ilyen ítéletek alapján nem kötelesek magánszemélyek közötti jogvitában mellőzni az irányelvek valamely rendelkezésével ellentétes nemzeti szabályozás alkalmazását.**

Ezzel szemben a nemzeti jog uniós joggal való összeegyeztethetatlensége következtében sérelmet szenvedett fél hivatkozhat a Bíróság ítélezési gyakorlatára annak érdekében,

hogy az említett összeegyeztethetlenség által okozott kárért adott esetben kártérítést kapjon. Az említett ítélkezési gyakorlat szerint az egyes tagállamok feladata annak biztosítása, hogy az uniós jog megsértésével a magánszemélyeknek okozott kárért azok kártérítésben részesüljenek.

A Bíróság e tekintetben hangsúlyozza, hogy miután már megállapította, hogy az alapügyben szóban forgó nemzeti szabályozás nem egyeztethető össze az uniós joggal, és hogy annak fenntartása ennél fogva a Németországi Szövetségi Köztársaság részéről kötelezettségszegésnek minősül, az uniós jog e megsértését a tagállam uniós jog megsértése miatti szerződésen kívüli felelősségének megállapítására vonatkozó ítélkezési gyakorlat értelmében nyilvánvalóan súlyosnak kell tekinteni.

EMLÉKEZTETŐ: Az előzetes döntéshozatali eljárás lehetővé teszi a tagállami bíróságok számára, hogy az előttük folyamatban lévő jogvita keretében az uniós jog értelmezésére vagy valamely uniós jogi aktus érvényességére vonatkozó kérdést terjesszenek a Bíróság elé. A Bíróság nem dönti el a tagállami bíróság előtti jogvitát. A nemzeti bíróság feladata, hogy az ügyet a Bíróság határozata alapján elbírálja. E határozat a tartalmilag hasonló kérdésben eljáró más nemzeti bíróságokat is köti.

A sajtó részére készített nem hivatalos kiadvány, amely nem köti a Bíróságot.

A kihirdetés napján az ítélet [teljes szövege](#) megtalálható a CURIA honlapon.

Sajtófelelős: Lehóczki Balázs ☎ (+352) 4303 5499

Az ítélet kihirdetésekor készített képfelvételek elérhetők: „[Europe by Satellite](#)” ☎ (+32) 2 2964106.